

Razvoj teče

Medtem ko je december potekal v živahnih razpravah o resoluciji družbenega razvoja za leto 1976 in je bilo glede tega programa doseženo popolno soglasje na vseh samoupravnih ravneh, od občin do federacije, se je začelo novo leto v republikah Sloveniji s političnim dogodkom, ki bo še dolgo ostal v ospredju našega družbenega življenja.

6. in 7. januarja je bila namreč težko pričakovana v. seja CK ZK Slovenije. Če pravimo: težko pričakovana, hočemo poudariti, da si je republiška skupnost obetala od te seje kompleks temeljnih usmeritev in regulativov, ki jih družba ne more pogrešati, navzlic temu, da takšne usmeritve že imamo, od sprejetja nove ustave in od VII. kongresa ZKS, X. kongresa ZKJ in kasnejših partijskih sej.

Vse ocene soglasajo, da je v. seja ne samo do popolnosti izpolnila pričakovanja slovenskega partijskega članstva in vseh naprednih družbenih sil, temveč je zaradi svoje izjemno skrbne pripravljenosti pričakovanja celo preseгла. To pomeni, da ji je na eni strani uspelo uskladiti naročila ustave in kongresov z vsemi aktualnimi zahtevami sedanjega družbenega trenutka, na drugi strani pa vnesti v ta moment ustrezne nove pobude.

Uvodni referat Vlada Janžiča, razpravni prispevki Sergeja Kraigherja, Romana Albrehta, Milana Kučana, Janeza Barboriča in desetih drugih udeležencev seje, pa naposled sprejeti dokumenti in sklepi — vsa ta gradiva predstavljajo pravo zakladnico misli, konstruktivne kritike ter akcijskih zapisov za sedanjo in jutrišnjo etapo naše družbene materialne izgradnje ter izgradnje proizvodnih in človeških odnosov. Zdjaj preostane odgovorni in nemalo težavni drugi del pos-

la: fronta združenega dela in Socialistične zveze mora vse to resolucijo doživeti. Treba je poiskati načine in oblike, da se bodo delovni ljudje lahko doobra seznanili z dosežki seje, hkrati pa vložili velike napore, da se bodo nova revolucionarna spoznanja strnila z življenjsko prakso delavskega razreda in delovnih ljudi.

Naloga občinskih vodstev ZK

Prostor nam ne dopušta, da bi se v tem komentarju zaustavili celo samo ob najbistvenejših dosežkih v. seje. Ogledimo si zato vsaj tiste razlike Sklepa, ki govorijo o nalogah občinskih vodstev ZK.

»Občinska vodstva morajo, zahtevajo Sklepi, nob sodelovanja osnovnih organizacij v TOZD in krajevnih skupnostih analizirati praktično uveljavljanje delegatske sistema kot organizacijske podlage celotnega skupščinskega sistema in s tem enega najpomembnejših vzvodov samoupravljanja in uveljavljanja politične oblasti delavskega razreda.«

Vprašanje je, kako v občinah ravnati, da bo ta temeljna zahteva izpolnjena. Gradivo V. seje seveda ne ostaja dolžno glede napotkov, kako dosegati ta cilj.

Pravzaprav je treba pozitivno organizirano in aktivno idejno-politično delovanje ZK v asociacijah, ki zajemajo največje množice delovnih ljudi, torej, kot že rečeno, v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Predvsem gre za kontinuirano stvarno delo, ne pa za število seminarjev in sestankov in za papirnato ofenzivo, kar vse zelo obremenjuje najustvarjalnejše družbene delavce, a je dostikrat zgolj samo sebi namen. Z dejanji in vsebino ukrepov je treba vplivati, da se med množicami uveljavijo enotnost akcije, soli-

darnost v skupni gradnji, usmeritve h ključnim vprašanjem razvoja, novi dohodkovni odnosi in uresničevanje ustavnih načel. Ne sme se do- gajati, da bomo govorili eno, delali pa čisto nekaj drugega — zlasti tisto, kar nam prištevajo osebni, skupinski, lokalni ali občinski interesi; mi- mo dejanske koristi celotne skupnosti. To se tudi ne bo moglo dogajati, če se bodo delo pozitivno, če se bodo krepili ustavno opredeljeni od- nosi, če se bo posopno zmanjševala delavčeva odtujenost in če se bo hitreje presegala nje- gova nerazvita zavest.

Seveda bo treba iti v vse od- ločnejši boj zoper tiste tehnobirokratske sestavine, ki hoče- jo še zmerom ukrepati mimo delavskega vpliva ter razvijati egoistično, zasebniško in parti- kularistično obnašanje. Komun- istični so tisti, ki morajo delav- cem neprestano odpirati oči, da jih ne bodo birokrati »okoli- rali« in jim vsiljevali takšne proizvodne, planske, in- vencijske in delitvene rešitve, ki ne temeljijo na ustavi in na dohodkovnih odnosih.

Potrebno je nenehno ocenjevanje

Delavsko-razredna, samoupr- avna misel mora noč in dan bdeti nad delom skupščinskih in drugih organov v občinah. Sklepi V. seje izrecno poudar- jajo, da je treba z vsemi sred- stvi zagotoviti, da bo delova- nje izvršljivo in upravnih or- ganov v skladu z njihovimi us- tavnimi pooblastili in vlogo ter da bo v vsebini in načinih dela skupščin odstranjeno vse, kar lahko vodi k prevladu iz- vršilnih in upravnih organov ter strokovnih služb pri dolo- čanju vsebine družbeno-eko- nomskih vprašanj, ki nepos- redno zadevajo delavce in dru-

ge delovne ljudi in za katerih rešitev se bila oblikovana sta- lišča na zborih delovnih lju- di in občanov ali v njihovih delegacijah.

Ti poudarki so jasno naper- jeni proti početju, da je bilo delegatsko delo doslej pogo- sto deležno izkrivljanja in for- malizacije. Ker se je tako do- gajalo, odtoditvena moč in učinko- vitost delegatskega dela nista bila tolikšna, kot bi morala biti. Moč je bila speljana izven delavskih pobud, bila je osre- dotočena v strokovnih in up- ravnih službah — to pa je prav- nasprotju z duhom ustave in v se koristimi, ki jih vsa naša družba pričakuje od razvoja delegatske sistema. Delegat- ski odnosi so pri nas pač sino- nim za odtoditveno moč delav- skega razreda, delovnih ljudi, ustvarjalnih občanov!

In kje vidimo pogoji, da bo razvoj v občinah šel v to za- želeno smer? V. seja spet ne- dvoumno odgovarja: »Komun- istični se morajo odločneje in zavestneje vpreči v delo druž- benopolitičnih organizacij, še- jo še zmerom ukrepati mimo delavskega vpliva ter razvijati egoistično, zasebniško in parti- kularistično obnašanje. Komun- istični so tisti, ki morajo delav- cem neprestano odpirati oči, da jih ne bodo birokrati »okoli- rali« in jim vsiljevali takšne proizvodne, planske, in- vencijske in delitvene rešitve, ki ne temeljijo na ustavi in na dohodkovnih odnosih.

Zares moramo biti toliko sa- mokritični, da priznamo, da mnogi komunisti doslej niso dovolj delali v organizaciji so- cialistične zveze. Niso bili v za- dostni meri pobudniki, organi- zatorji in usmerjevalci politič- ne aktivnosti delovnih ljudi. Prizadevati si moramo, da bo po V. seji drugače, da bodo člani ZK aktivneje delali v ce- lotnem sistemu socialistične samoupravne demokracije. Da bodo znotraj SZDL in drugih družbenopolitičnih organizacij odločneje skrbeli za njihovo kadrovsko krepitve ter razvi- jali množično družbenopolitič- no delo. Da bodo pozorneje skrbeli, kako naj pridejo v skupščine, interesne skupnosti itd. pristne, neposredne pobu- dne delovnih ljudi. Da bodo na- posled storili vse, da bi izboljšali delo krajevnih organizacij SZDL, razvili lastno ustvarjal- nost ter vključili čimveč občan- ov v delo tam, kjer leti pre- bivajo.

To, kar smo navedli, je sa- mo skrajno opek, vendar zelo pomemben izsek nalog, ki čaka- jo komuniste in članstvo Socialistične zveze v združe- nem delu in predvsem v občins- ki samoupravi. Vsi skupaj si torej obljubimo: brez odlašanja na delo!

Zvone KRŽISNIK

Ce bi bil bolnik...

... bi moral iti k zdravniku. Najprej k splošne- mu, ki bi ugotovil, da imam rano na želodcu, ki bi jo moral operirati že pred letom dni. To pa tudi sam vem več kot dve leti. Nato bi dobil napotnico za zdravnika specialista. S to napotnico bi se postavil v vrsto in čakal dan ali dva, da bi mi določili da- tum specialističnega pre- gleda čez nekaj mesecev.

Zdravnik specialist bi modro pokimal in rekel, »to je pa rana na želodcu, kar vem sam že vsaj dve leti.«

»Zakaj pa niste prej pri- šli?« bi vprašal. Dal bi mi napotnico za bolnišnico, kjer naj bi me operirali. Ponovno bi se postavil v vrsto in čez približno ne- kaj mesecev bi zagledal velikega kirurga, ki me bo rešil nadležne luknje v želodcu.

»Zakaj pa niste prej pri- šli?« bi vprašal. Dal bi mi napotnico za bolnišnico, kjer naj bi me operirali. Ponovno bi se postavil v vrsto in čez približno ne- kaj mesecev bi zagledal velikega kirurga, ki me bo rešil nadležne luknje v želodcu.

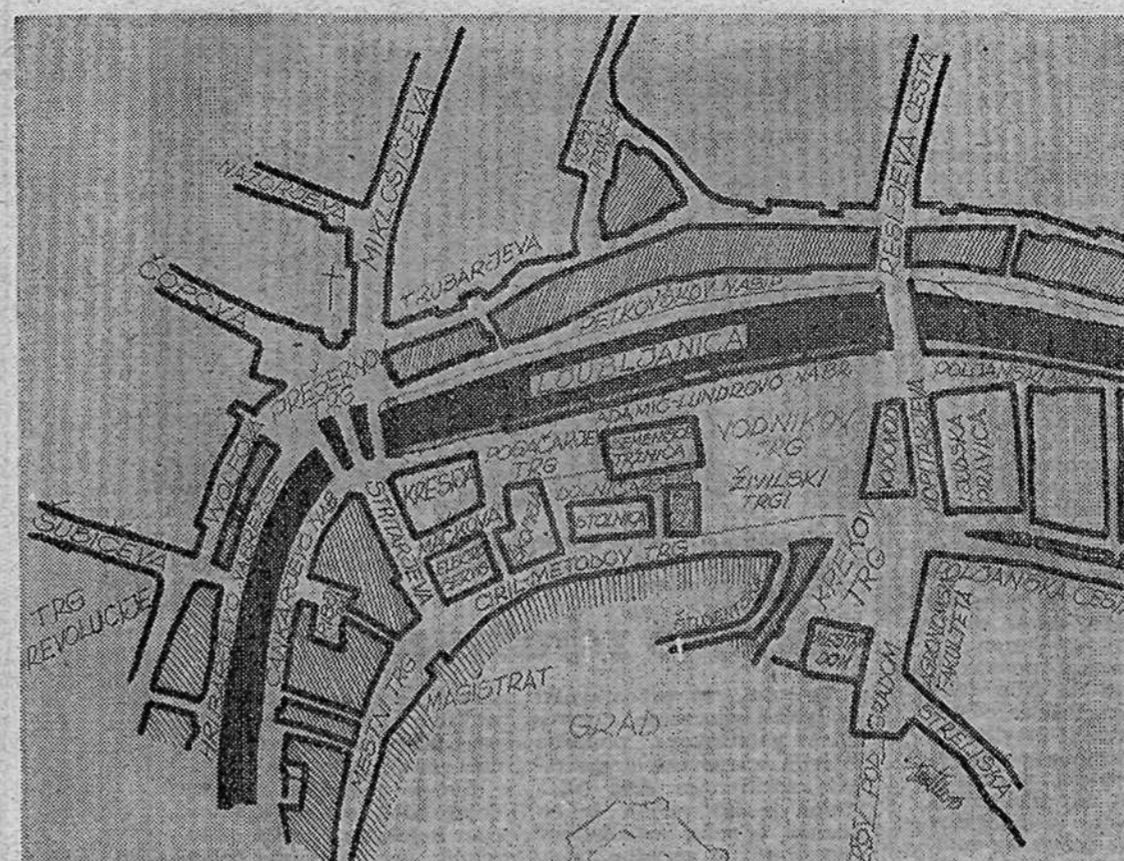
Ko bi ozdravel in bi do- bil odpustnico iz bolnišni- ce, bi mi doktor — spe- cialist — kirurg predpisal antibiotike in domačo oskrbo. Pri tem bi moral ponovno k splošnemu zdravniku v vrsto, da bi mi napisal recept za ta ista zdravila, ki mi jih je predpisal že zdravnik spe- cialist.

Po dolgem čakanju pred ordinacijo zdravnika splo- sne prakse bi me le-ta, po- tem ko bi pogledal odpu- stnico iz bolnice, vprašal: »Le zakaj ste toliko ča- sa čakali?«

Ne vem. Vem sicer zdaj že tri leta, da sem imel rano na želodcu, ne vem pa, zakaj je celoten sistem zdravstva tako zakompli- ciran, da moram vsaj 4 ali 5 krat v vrsto samo za to, da dobim papir, s ka- terim se lahko postavim v novo vrsto. Pri vsem tem pa najbolj čudno, da tudi zdravniki tega ne vedo, kajti zakaj bi drugače spraševali.

»Le zakaj ste toliko ča- sa čakali?«

B. P.

Težave prometa na ljubljanskem trgu

V dopoldanskih urah — se- daj pa tudi že popoldne je Mač- kova ulica s Pogačarjevimi tr- gom najbolj prometno in po- slovno obremenjena ulica v na-šem mestu.

Nemogoča lokacija elektro- tehničnega servisa v Mačkovi ulici, ki zahteva že po funkciji trajna parkirna mesta za do- voz in odvoz televizorjev, radijskih aparatov, tranzistorjev ipd. izsiljuje preko celega dne- va dodatna parkirna mesta, ta- ko za uslužbence, kakor tudi za potrošnike. Uslužbenca že v zgodnjih jutranjih urah povsem blokirajo z vozili že tako neprevozno in ozko Medarsko ulico. Potrošniki pa se ves dan prerivajo po ozki Mačkovi ulici, kjer so ves čas parkirana izloženi nenehnemu toku ostalih vozil, ki rinejo na Po- gačarjev in Vodnikov nabrežje.

Mestna skupščina je sklenila, da bo zmogljivosti svojih upravnih prostorov v Kresiji okrepila in razširila svojo de- javnost še na preostale povr- šine pritličja in dvorišča. Prav tako tudi občina Ljubljana- Center krepi svoje delovne zmogljivosti v Kresiji.

Okoli Kresije smo imeli že več prometnih režimov in vsi so reševali težave, povzročene z nadaljnimi koncentracijami

poslovne dejavnosti v sami Kresiji in neposredni okolici. Znano je, da se je poslovna dejavnost na ljubljanskem osrednjem živilskem trgu v zadnjih letih tako povečala, da se je začela ravno zaradi pro- metnih težav dušiti.

Ob podatkih, da imamo za potrebe živilskega trga, pokri- te tržnice, Plečnikove arkade, Kresije, Skoflje, semenišča, župnišča, mestnega vodovoda, Mestnega doma, Vodnikovega hrama, trgovin in vseh rednih in izrednih prodajalcev, pred- vsem pa kuperje, to je potroš- nikov, teh objektov in dobrin na Pogačarjevem trgu 79, na Krekovem trgu 60 in ob Ada- mič-Lundrovem nabrežju le 26, ali skupaj 164 parkirnih mest, je to jasen dokaz, da je to stanje resnično nevdružno, da se bodo razmere ob sedanji in še nakazani povečani poslov- ni dejavnosti tako in predvsem v Kresiji, mestnem vodovodu, Mestnem domu in na živilskem trgu še poslabšale.

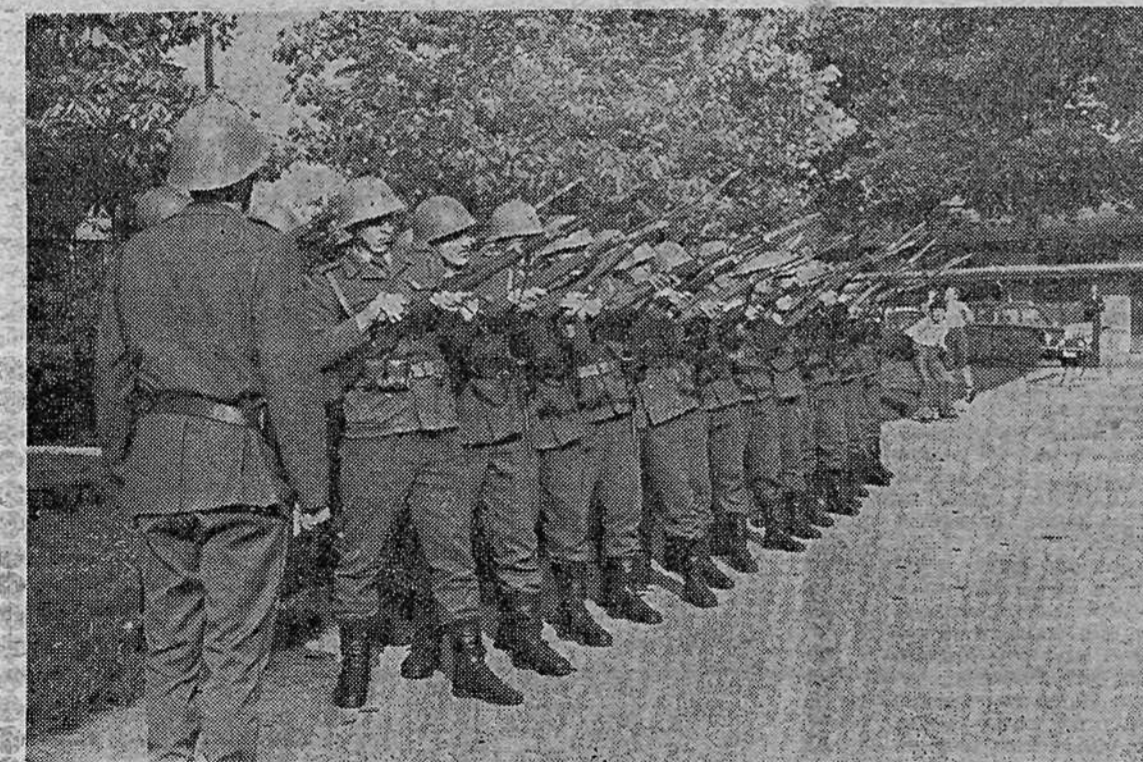
Postavlja se vprašanje kdo vse pogojuje takšno koncen- tracijo raznih vrst poslovne dejavnosti na tako majhnih in že zelo obremenjenih, oz. že sedaj povsem zasičenih povr- šinah.

Ali je pravilno, da pri že znanih prometnih težavah, ko bi morali imeti že za sedanje potrebe vsaj ca 400 parkirnih mest za normalno poslovanje zgoraj naštetih ustanov in ob- jektov, povsem zavestno pogoj-ujemo dodatno vsestransko, večnamensko poslovno, trgov- sko, gostinsko, službeno, upravno, kulturno itd. dejav- nost ravno na območju našte- jih trgov in ulic.

Ali je koncentracija mestnih dejavnosti v Kresiji, na tako izpostavljeni lokaciji sploh utemeljena in dovolj dognana? Ob obisku nekaj tisoč mestnih, tedaj ne strogo občinskih strank dnevno v Kresiji se resnično postavlja trditve, da je sedaj izbrana lokacija Kres- sija za množični obisk mešča- nov nemogoča, da bi morali to dejavnost resnično prenesti iz tega superzgoščenega centra na prometno bolj neobreme- njeno lokacijo ali celo na ob- robje mesta. Preprosta slika nam povsem jasno kaže obsto- ječo koncentracijo, ki je ob povečani poslovni dejavnosti noben nov prometni režim ne bo mogel bistveno razrešiti, brez škode za enega ali za dru- gega, ki v to koncentracijo še silijo.

Ciril Stančič

Pomlajena teritorialna obramba

Družbenopolitične organiza- cije občine Ljubljana-Center so- dale letos še poseben poudar- rek proslavljanju, saj poteka 30 let našega življenja v svo- bodni, socialistični Jugoslaviji. Tako so decembra lani skup- no dostojno proslavile Dan oboroženih sil v naši občini. Višek slavnosti v vojašnici Maršala Tita je bil brez dvo- ma trenutek, ko so mladino- prostovoljci prisegli pred pol- jno zastavo kot novi člani te- ritorialne obrambe. Vsem nav- zoričim, še posebej pa mladincem in mladinkam, je ostal ta trenutek prav gotovo v traj-

nem spominu. Gostom je spre- govornil podpredsednik občins- ke skupščine Ljubljana-Cen- ter Vid Stampihar. Slavno in težko pot naše Armade je v klenih besedah nato orisal pol- kovnik JLA Ivo Bajt. Mladince — prostovoljce TO je kot nove in zaprisežene pri- padnike pozdravil v kraješnem nagovoru tudi narodni heroj, poveljnik TO ljubljanske po- krajine Janez Učakar. V svo- jem nagovoru je izrazil poseb- no zadovoljstvo, da tudi mlada generacija čvrsto stopa po- tetih svojih očetov in dedov, borcev NOB. Izrazil je svoje

globoko prepričanje, da se bo tudi mlada generacija v sluča- ju potrebe enako odločno in hrabro postavila zoper katere- gakoli agresorja. Sledil je krajiški kulturni pro- gram, v katerem so sodelovali predstavniki kulturnih ekip JLA in člani ZKPO Ljubljana- Center. Te pomembne in nepo- zabne proslave Dneva naših oboroženih sil v občini Ljub- ljana-Center, se je udeležilo preko 1500 občanov in pripad- nikov JLA. Proslave ob Dnevu JLA so organizirali tudi v krajevnih skupnostih.

GOCovi VTISI

Nekaj smrdi (v deželi ljubljanski)

Nedvomno se da za no- vinarski poklic (tako kot za vsak drug) dokazati, da je najtežji. Da je to res, nam v zadnjem času potrjuje dnevno časopis- je z množico člankov o zraku v Ljubljani. Novinarji morajo običajno poiskati snov svojemu pisanju, in če so včasih podatke oziroma argu- mente izvijali iz trte, jih danes skoraj dobesedno vlečejo iz zraka, pa tudi produktom trstičja se najbrže niso odpovedali. Dokazati se da tudi, da so sukalcji peresa najbolj družbeno osveščeni, vsaj kar se onesnaževanja zraka tiče. Dokler je zrak smrdel v Zasavju, v Ce- lju in na Koroškem, so o tem pisali srhljivo zani- mive reportaže, danes pa o ljubljanskem smogu širijo dosti bolj angažirane, idejne in ljudi mobilizirajoče članke. To je potrdila tudi moja žena, ki je ob branju omenjenih reportaž le sočutno vzdihovala, včeraj pa je izjavila, da je že kriminal, kar se z našim (ljubljskim) zrakom dogaja, in kaj še čakajo mestni očetje, da ne sprejmejo ti- stega odloka, ki bo ozdravil ozračje. Iz članka je bilo namreč razvidno, da bo odlok tako rekoč čez noč očistil zrak.

Protis onesnaževanju zraka se borimo še na druge načine. Najboljši in najbolj popularni ukre- pi so običajno tisti, ki prizadenejo druge. Tako eni razburjeno zahtevajo filtre v industrijskih di- minkih, medtem ko se mirno vozijo z avtom pet- stot metrov daleč v službo; drugi so prepričani, da je treba vsem drugim pregledati kurišča in pre- povedati kurjenje, ker je le njihova oljna peč ti- sta, ki zanesljivo ne povzroča saj in žveplovega dioksida; tretji so prenehali preklinjati, češ da je ob nekaterih krepkih izrazih kar po žveplu za- smrdelo. Vsi, razen lastnikov avtomobilov ter nji- hovih družin in uprav podjetij, zahtevajo omejitve prometa v središču mesta ali pa želijo uvesti po- sebne izkaznice (do katerih pa bi po določenih poteh lahko prišel vsak).

Poznam mnogo pristašev teorije, po kateri je za svinjarijo v zraku odgovoren tisti, ki je sprožil družbeno akcijo pometanja pred pragovi, svojimi in tujimi, pa tudi v hišah, lastnih in tujih. Po tej teoriji imamo vsi dovolj svojega dela in skrbi, in ni potrebno, da povsod vtikamo nosove, še pose- bej pa v zrak ne, ker se nam slednje samo ma- ščuje.

Proizvajalci in potrošniki vin so pred časom nakazali z zakonom o vinu prve smotne ukrepe proti onesnaževanju zraka. Tako danes po litru rebule ali šipona pihavaš v zrak bistveno manj žve- pla kot včasih.

Akcijo bo potrebno nadaljevati. Iz izkušenj, ki jih pridobivamo na osnovnošolskih, predlagam nekaj podvigorov, ki bodo zanesljivo obrodili sado- ve. Na primer: zbiranje dinarja za čistejši zrak. Tako bodo starši rahlo popenili in se s čvrsto stisnjenimi zobmi na ves glas izjasnili za tako ak- cijo. Ali pa razpis kakšne banke za najboljše se- stavek na temo: »Če spravljam denar v banko, se manj umaže«. Možnosti je vsekakor precej. In ko se bodo nadebudni fantiči začeli pogovarjati o tem, cigav oče ima manjši avto, oziroma kateri avto manj onesnažuje okolje, in ko bodo deklice raz- pravljale o tem, da dimnikar zadnjič ni imel dru- gega dela, kot da je pokazal, kako se zamenjuje filter v dimniku, kar pa zna že vsa družina, takrat bodo prvi uspehi blizu.

Ali pa ne. Dokler človek ve, da so ribe začele zaradi zastrupljene vode hlatasti za zrakom nad reko in zato še bolj zanesljivo poginile, in da de- ževniki množično umirajo, čim se spravijo iz zem- lje na zrak, in dokler ve, da smeti in odpadke sa- mo prelagamo in ne predelujemo, potem se samo vpraša, kam bomo dali svinjarijo, ki gre sedaj v zrak in kaj bomo z njo kje drugje zastrupili.

GORAZD MARINČEK